

Учитель

Газета Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

№8-9 (270-271)

26 серпня 2019 року

Видається з 1933 року

З ДНЕМ ЗНАНЬ!

ДОРОГІ ПЕРШОКУРСНИЦІ Й ПЕРШОКУРСНИКИ, ШАНОВНІ ПРОФЕСОРИ, ВИКЛАДАЧІ, СПІВРОБІТНИКИ, БАТЬКИ!

Кожен рік нас радує новим, свідомим у виборі професії, поповненням. Цей рік особливо знаменний — ви стали студентами найстарішого в Україні педагогічного університету, якому виповнюється 215 років від дня заснування.

Університет відомий в Україні та за її межами своїми науковими школами, освітніми традиціями, досягненнями. За ці роки він підготував близько 250 тисяч висококваліфікованих фахівців-педагогів, зокрема понад 130 тисяч за роки незалежності держави. Ми пишаємося своїми випускниками, які працюють у школах й інших установах у всіх регіонах України й багатьох країнах світу. З 1922 року ми гордо несемо ім'я видатного сина українського

народу, педагога, філософа й письменника Григорія Савича Сковороди.

Близько 2 тисяч майбутніх бакалаврів і магістрів невдовзі прийдуть до студентських аудиторій і розпочнуть своє сходження до вершин професії Учителя — професії від Бога! Вони залучаться до розвитку освітніх, мистецьких і спортивних традицій. У кожного з першкурсників є змога реалізувати себе й отримати необхідні компетенції у творчих колективах і спортивних секціях, громадських організаціях, досконало оволодіти іноземними мовами, а за бажанням, отримати дві й більше професії. Висококваліфіковані й дбайливі професори,

викладачі, серед яких майже 500 докторів і кандидатів наук, співробітники й наставники будуть допомагати вам свідомо й самостійно йти до вершин професійної майстерності.

Від імені колективу, ваших батьків, учителів вітаю вас із урочистою посвятою в студенти. Бажаю щасливих та плідних років навчання і громадського становлення. Будьте відданими обраній справі, любіть свій університет і Україну. Нехай Господь посилає всім вам щасливу долю!

З повагою

І. Прокопенко
І. Прокопенко, ректор

Із перших вуст

МИ ПОВИННІ БУТИ ЛІДЕРАМИ В ОСВІТЯНСЬКІЙ СПРАВІ

Напередодні нового навчального року ректор нашого університету доктор пед. наук, академік НАПН України І.Ф. Прокопенко поділився з читачами своїми думками про результати минулого року та перспективи на майбутній.

Минулого року за всіх умов кризового та воєнного стану в державі наш колектив працював стабільно. Серед головних завдань року було поліпшення якості освіти, забезпечення стабільного функціонування ун-ту й в організаційних, і в кадрових, і у фінансових питаннях. Позитивною рисою можна назвати стабільність нашого колективу, якість якого сьогодні зросла. Так на кафедрах збільшилась кількість викладачів з науковим ступенем та званням. З одного боку, це показник позитивний, але з іншого, — це обмежує прилив молоді. Ми повинні думати не тільки про співвідношення ступеня та звання або їх відсутності, але й враховувати досвід викладачів, уміння працювати по-сучасному, володіти іноземними мовами, сучасними технологіями, бажання поєднувати педагогічну діяльність з науково-дослідною. Нагальним питанням є і підвищення кваліфікації педагогічного персоналу. Сьогодні вже не можна обмежитися досвідом попередніх років. У нас є викладачі, які за нормами не відповідають вимогам: або не мають базової освіти за профілем, за яким працюють, або не володіють державною чи іноземними мовами на належному рівні. Їх навчання ми будемо й надалі стимулювати.

Уже декілька років поспіль у нас немає коштів на розвиток матеріально-технічної бази ун-ту, тому актуальним є питання самозабезпечення, надання додаткових освітніх

послуг як за попитом внутрішніх потреб, так і надання послуг іноземним студентам. Хоча зрушення на краще є, але повністю вони нас не задовольняють. Оптимально для наших можливостей необхідно 200 студентів-іноземців на навчальний рік. Це дало б можливість отримати додаткові інвестиції для загального розвитку й вирішило б питання автотетету країни за кордоном.

Одним із напрямків нашої діяльності є підвищення кваліфікації нинішніх учителів. На жаль, у цьому році лише 50 учителів пройшли в нашому закладі підвищення кваліфікації, а потрібно мінімум 1000. У Харківській області працює 30 тис. педагогів, які раз на 5 років повинні підвищувати кваліфікацію, а на рік виходить 6 тисяч. Ми повинні бути лідерами в цьому напрямку, бо 90% дипломованих учи-

телів Харківщини — це випускники нашого ун-ту.

У цьому році наші науковці отримали грант Українського культурного центру в розмірі 200 тис. грн., і я хочу, щоб це стало прикладом для інших. Гранти потрібно й можна отримувати, і не тільки національні, а й міжнародні. У цьому році ми переглянули деякі напрямки нашої праці: створили 14 наукових лабораторій, систематизували науково-пошукові проекти, виділили інноваційну діяльність в окрему структуру, яку очолює молодий проректор з інноваційної діяльності д-р фізико-математичних наук Станіслав Сергійович Зуб. Диверсифікуємо підготовку кадрів через аспірантуру й докторантуру. Усе більше й більше в нас з'являється іноземців, тільки в цей час навчаються в аспірантурі 47 іноземних громадян. Оновлюємо діяльність спеціалізованих вчених рад у зв'язку зі зміною порядку захисту дисертацій і отримання звання доктора філософії.

Стосовно вступної кампанії, то за кількістю заяв 7000 подано тільки на бакалаврат денної форми навчання. Вважаю, що колектив університету провів гарну профілактичну роботу, а приймальна комісія, переведена на цілодобовий режим роботи, професійно й організовано працює на високому рівні. Але система відбору абітурієнтів, що існує сьогодні, потребує докорінних змін. Ми бажали, щоб професію вчителя абітурієнти обирали свідомо, за

сродністю. А поки система відбору у виші докорінно змінила зміст роботи в середній школі й не орієнтує учнів на входження в самостійне життя, а готує для вступу у виш.

Маємо надію, що найближчим часом реформування всіх сфер життя країни будуть стосуватися й вищої освіти, у тому числі й заохочення наших випускників, бо ми переважно зорієнтовані на підготовку вчителів для середньої школи, а заробітна плата молодих фахівців з дипломом магістра на рівні 4175 грн., що не сприяє закріпленню їх на робочих місцях.

Наприкінці цього року ми проведемо низку заходів, присвячених 215-й річниці з дня заснування нашого ун-ту. Ми розглядаємо це як маленький крок до 300-ліття з дня народження Григорія Савича Сковороди й серйозно та відповідально готуємося в усіх напрямках до цієї дати.

Напередодні нового навчального року бажано своїм колегам гарно завершити відпустки, щоб у всіх було здоров'я, бажання й уміння виконувати складні завдання сьогодення. Ми маємо виховувати з наших студентів справжніх українців, професіоналів і патріотів. А тим, хто прийшов до нас на навчання, я щиро дякую, що вони обрали наш університет! Сподіваюся, вони швидко переконаються, що зробили правильний вибір! Успіхів усім у новому навчальному році!

Підготувала І. Бикова, Ю. Лебеденко

Грант

ВИЗНАННЯ ВІД УКРАЇНСЬКОГО КУЛЬТУРНОГО ФОНДУ

Цього року ХНПУ імені Г.С. Сковороди вперше подався на конкурс проектних заявок Українського культурного фонду (УКФ) й одразу успішно.

У липні були підписані угоди, за якими наш ун-т отримав від УКФ грант у розмірі 206 тис. грн. за програмою «НОРД: навчання, обміни, резиденції, дебюти» для реалізації проекту «Візуальне мистецтво як засіб профілактики та подолання емоційного вигорання педагогів».

Проект полягає у створенні та проведенні програми семінару-практикуму на визначену тему. Навчальний тренінг передбачає курс із п'яти занять, перші два з яких проходять у формі діалогу-ознайомлення аудиторії з поняттям емоційного вигорання, методами діагностики та заходами його запобігання. Наступні три заняття

будуть відбуватися у формі творчої майстерні, де учасники оволодіють техніками та інструментарієм сучасного візуального мистецтва (живопис, колаж, ілюстрація) як арт-терапевтичними засобами профілактики та подолання емоційного вигорання. Практичний курс проходить у два цикли: перший — для викладачів ХНПУ імені Г.С. Сковороди, другий — для вчителів ЗОШ м. Харкова. По його завершенні буде організована виставка творчих робіт педагогів-учасників.

Реалізація проекту умовно ділиться на дві частини: підготовчий блок — оформлення документації, науково-методичне наповнення навчальної програми курсу, розробка та видання методичних рекомендацій до семінару-практикуму «Візуальне мистецтво як засіб профілактики та подолання емоційного вигорання педагогів», організаційні та комунікаційні заходи — проходить протягом липня-серпня, а практичний блок проекту відбуватиметься протягом вересня-жовтня.

Команда виконавців проекту — представники професорсько-викладацького складу нашого ун-ту: А.В. Боярська-Хоменко — к. пед. н., кер. науково-методичної лабораторії з вивчення проблем освіти дорослих, координатор проекту; І.А. Прокопенко — к. пед. н., кер. науково-методичного ТЦ соціального та професійного розвитку людини, дипломований практикуючий психолог; Т.С. Твердохліб — к. пед. н., доц. каф. загальної педагогіки та ПВШ, експерт з навчально-методичних розробок; Я.В. Чеботова — к. психолог. н., доц. каф. дизайну, професійний художник; М.А. Трубочніков — к. істор. н., нач. наукової частини, експерт з проектного менеджменту; Д.В. Чаус — доц. каф. образотворчого мистецтва, професійний художник; А.О. Денисенко — к. пед. н., доц. каф. історії порівняльної пед.-ки, експерт з комунікації.

Грант не міг бути отриманий без серйозної допомоги в розв'язанні численних документальних питань, пов'язаних з проектом та підтримки топ-менеджменту ун-ту: ректора І.Ф. Прокопенка, проректорів: з навчально-наукової роботи Н.М. Якушко та із соціально-економічних питань Н.Г. Жукової.

І.А. Прокопенко, кер. НМ ТЦ СПРП

З Днем Незалежності! З Днем Державного Прапора! З Днем Міста!

Доля Держави

МОЯ БАТЬКІВЩИНА — МОЯ УКРАЇНА

Кожен із нас із теплою в серці загадує те місце, де він народився, де промайнули безтурботні роки дитинства під крилом матері.

То є Батьківщина, її неозорі простори рідної землі, то є Україна — незалежна держава, що має свою історію народу, який протягом багатьох років прагнув стати вільним.

Історична доля нашого краю була нелегкою. Зародження відомої на весь світ держави, яка пройшла крізь важкі періоди перемог і поразок, почалося з кінця IX століття. Територія земель східних слов'ян була утворена з двох князівств і мала назву Київська Русь. Держава була політичним та територіальним центром, однією з найвеличніших у Європі. Вагомий внесок у її розвиток здійснили князі Володимир Великий та Ярослав Мудрий. За часів Володимира Великого Київська держава досягла вершин військової могутності, розвитку економіки та культури. Ярослав Мудрий організував походи проти печенігів, розбудував Київ та інші міста, побудував перлину нашої архітектури — храм святої Софії. Налагодив дипломатичні зв'язки з багатьма країнами. Після смерті Ярослава Мудрого держава була поділена на 6 частин. Згодом Київська держава припинила своє існування.

Тривалий час Україна була залежною від Литви, Польщі, Австро-Угорщини та Росії. Але наш народ був незламним. Українці наполегливо відстоювали свої права і захищали рідну землю від завойовників, які посягали на її щедри дари. Скільки крові було пролите, пережити роки страждань і неволі, але ми не здавалися, все, що не вбивало, робило

нас сильнішими. У кожного була єдина мета — збудувати самостійну, могутню й сильну державу.

Історія збагачена іменами великих людей, що були віддані ідеї української державності: Богдан Хмельницький, Іван Мазепа, Пилип Орлик, Михайло Грушевський. Вони прагнули виплекати оту самостійність на теренах рідної землі, визволити її з лабетів загарбника.

Повернімося до часів сьогодення. Сучасна Україна як незалежна держава почала існувати з 24 серпня 1991 року (у Києві було підписано Акт проголошення незалежності України). Але зараз відбувається немов дежавю, через певний проміжок часу на долю країни знову випадає боротьба за справедливість, гідність, за рідний край. Нині на сході України знову проливається кров синів, які віддають свої серця за Батьківщину.

Невже ми не вчимося на власних помилках? Не об'єднуємося задля спільної мети? Твердо відповідаємо — ні! Тільки разом ми сильні, разом ми здатні обернути все на краще, ми змінюємося, із покоління в покоління несемо в собі випробуваний часом досвід, аналізуємо помилки наших попередників і робимо все можливе, щоб наша країна не впала на коліна перед безжалюгідним і лютим ворогом.

Я вірю в те, що сини й чоловіки, які захищають нашу державність на сході, повернуться додому і в Україні зійде сонце радості, перемоги й миру.

Аліна Постол, 21-С.р. ф-ту психології і соціології

Вітаємо!

ЗОЛОТІ РИБКИ УКРАЇНИ

У липні в м. Кванджу (Південна Корея) відбувся Чемпіонат світу з артистичного плавання — головні змагання у дві частини — напередодні Олімпійських ігор 2020 р. Наша випускниця ф-ту ФВ і спорту Катерина Різник та магістрант ф-ту ФВ і спорту та заочної форми навчання ф-ту психології та соціології Анастасія Савчук у складі команди привезли 6 комплектів нагород: 1 золоту та 5 бронзових медалей! Головним призом стала ліцензія на участь в Олімпіаді 2020!

Вітаємо двічат і їхніх тренерів із такими здобутками! Віримо, підтримуємо, вболіваємо!

МАРАФОН «ВИЗВОЛЕННЯ»

18 серпня 2019 року — XXXIV міжнародний легкоатлетичний Харківський марафон «Визволення», присвячений річниці визволення міста Харкова від фашистських загарбників у Другій світовій війні.

Вдячні найбільш стійким і витривалим студентам, викладачам та проректорам нашого університету — учасникам забігів на 3 км, 10 км, 21 км!

Вітаємо студента ф-ту фізичного виховання і спорту **Олександра Чепериса** з срібною нагородою Марафону! Сашко, протягом всієї напівмарафонської дистанції лідував, «вів забіг на 21 км», це дуже важко і відповідально!

Відкриття

ДОСЛІДЖЕННЯ СВІТОВОГО РІВНЯ

Навесні 2019 р. у престижному новозеландському науковому журналі «Phytotaxa» («Таксони рослин») вийшла друком стаття міжнародного колективу співавторів з України, Німеччини, США та РФ.

Наш ун-т у цій команді представляв автор цих рядків. У статті науковці простежили основні еволюції міксоміцетів і запропонували першу у світі класифікацію цих організмів, побудовану на засадах молекулярної філогенетики.

Міксоміцети є дуже своєрідними істотами, що поєднують ознаки тварин і грибів, хоча й не належать до жодної з цих груп. Вони починають розвиток як мікроскопічні одноклітинні організми, але згодом перетворюються на величезних (до 50 см і більше!) амеб, що повзають по лісовій підстилці, мертвій деревині або траві. Для пересічної людини ці гігантські амеби, що називаються плазмодіями, схожі на масу фруктового йогурту, кимсь розлитого в лісі. А далі починається найцікавіше: гігантська амеба перетворюється на численні й складно влаштовані спороншення, що нагадують плодові тіла грибів. Саме в цьому стані міксоміцетів варто збирати й досліджувати.

Класифікація міксоміцетів традиційно ґрунтувалася на особливостях їхньої зовнішньої та внутрішньої будови. Але на початку 2010-х рр. з'явилися дані про родинні зв'язки між такими організмами. Це стало можливим завдяки молекулярно-філогенетичному аналізу — комплексу методів реконструкції еволюційних подій шляхом порівняння нуклеотидних послідовностей ДНК.

І от протягом 2016–2019 рр. міжнародна дослідницька група опрацювала нуклеотидні послідовності майже півтора ста видів міксоміцетів і побудувала найповніше з наявних на сьогодні еволюційне дерево цих організмів. У результаті з'ясувалося, що існуюча класифікація міксоміцетів багато в чому не відповідає їхнім родинним зв'язкам, а відповідно, потребує реформування. З метою у відповідності цієї класифікації з одержаними даними авторами дослідження було створено 2 нових підкласи, 4 надпорядки, 3 порядки та 1 родину міксоміцетів. Класифікаційні одиниці такого високого рангу ще жодного разу не вводилися в науковий ужиток українськими мікологами.

Статтю, про яку йшлося у цій замітці, можна знайти за цим посиланням: Leontyev D.V., Schnittler M., Stephenson S., Novozhilov Y.K., Shchepin O.V. Towards a phylogenetic classification of Mucromycetes. — Phytotaxa. — 2019. — Vol. 399, No 3. P. 209–238.

Популярний виклад змісту статті опубліковано тут:

Леонтьєв Д.В. Предложена первая филогенетическая классификация миксомицетов // Элементы (интернет-журнал). — 2019. — 10.04.2019.

Д.В. Леонтьев, проф., зав. каф. ботаніки

Нарада

ПРОЕКТИ КОЗАЦЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ СЛОБОЖАНЩИНИ

30 липня на базі ХНПУ імені Г.С. Сковороди відбулась нарада Громадської координаційної ради козацьких організацій Слобожанщини.

До учасників звернувся Польовий Гетьман Слобідського козацького округу, Отаман ГО «Окремий науково-освітній центр Українського козацтва імені Г.С. Сковороди», генерал-отаман УК, ректор, академік Іван Федорович Прокопенко. Були обговорені питання створення козацьких класів у школах Харківщини, розглянуто відповідний проект положення та внесені нові пропозиції.

Створення козацьких класів, на думку всіх присутніх, має сприяти

національно-патріотичному вихованню шкільної молоді, формуванню громадянської позиції та поваги до історії нашого народу.

Представники козацьких осередків Харківщини також узгодили графік роботи штабу, визначили план роботи та основні напрями діяльності.

Наш університет ще раз підтвердив, що є флагманом козацького руху Харківщини у справі національно-патріотичного виховання молоді.

І. Чернікова, доц. каф. історії України

Конференції

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВОСУДДЯ — ГАРАНТІЯ ДОТРИМАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ І НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

До Дня Конституції України 27 червня 2019 р. у стінах КНУ імені Тараса Шевченка за підтримки Координатора проектів ОБСЄ в Україні відбулась Міжнародна науково-практична конференція «Права людини і національна безпека: роль органу конституційної юрисдикції».

Учасниками цього заходу стали Голова та судді Конституційного Суду України, судді КСУ у відставці, представники органів державної влади України, очільники та судді органів конституційної юрисдикції ФРН, Естонії, Латвії, Литви, Молдови, Туреччини, Хорватії, Чорногорії, представники дипкорпусу та міжнародних організацій, а також вітчизняні та зарубіжні науковці.

Активну участь у роботі конференції взяв декан юридичного ф-ту ХНПУ імені Г.С. Сковороди, д. юр. н., проф. Віктор Олександрович Процевський, доповідь якого була присвячена співвідношенню прав людини та національної безпеки в розрізі методологічного тлумачення Конституції України.

Міжнародні зв'язки

СПІВПРАЦЯ У СФЕРІ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ІННОВАЦІЙ

18 липня ХНПУ імені Г.С. Сковороди з офіційним візитом відвідала делегація з Китайської Народної Республіки.

Делегацію очолив голова Торгівельної Палати м. Нінбо (КНР) Чжае Чженсі, до її складу входили представники державної організації та Торгівельної Палати м. Нінбо, учасники міжнародного проекту культурного розвитку та просвітництва «Шовковий шлях: один пояс — один

На переконання В.О. Процевського, Конституція України є головним об'єктом державності, незалежності й демократії, що визначає фунда-

ментальні основи, на яких базується сьогодення і вибудовується майбутнє українського народу та України як правової та соціальної держави.

проректор із соціально-економічних питань Н.Г. Жукова, зав. центру міжнародного співробітництва і міжнародної освіти проф. Л.С. Калашник, декани та представники ф-тів університету.

У вітальному слові ректор наголосив, що співпраця з Китаєм є стратегічно важливим напрямом для ун-ту і України загалом. Учасники зустрічі поділилися думками відносно подальших шляхів усебічної активізації та розширення сфер взаємодії нашого ун-ту з китайськими вишами, обговорили питання розвитку співпраці у сфері освіти, науки, інновацій та узгодили рекомендації щодо подальшої спільної діяльності. Учасники заходу відзначили, що українці та китайці зацікавлені в налагодженні тісних зв'язків в освітній та наукових сферах.

Центр міжнародного співробітництва і міжнародної освіти

Новітні методики

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ПРОВОКАЦІЯ АКТИВІЗУЄ ІНТЕРЕС ДО ВИВЧЕННЯ ІСТОРІЇ

Використання методу інтелектуальної провокації обумовлено широким розповсюдженням провокаційних практик у сучасному світі та необхідністю їх вивчення як в негативному, так і в позитивному аспекті.

Якщо ще років 20 тому термін «провокація» мав негативне забарвлення, а сама по собі розмова про нього була провокативною, то зараз досить впевнено стверджується постулат про біполярність провокації залежно від мети, яку ставить провокатор перед її початком.

В останній час все більше вчених відзначають здатність провокації слугувати інструментом творення, бути використаною на благо розвитку культури і мистецтва, а також бути ефективним засобом навчання у сфері освіти, якщо при цьому не порушуються інтереси того, кого провокують. Той, хто веде, діє хоч і таємно, але на благо того, кого ведуть.

Позитивний потенціал провокації полягає в її здатності «підштовхувати» об'єкт до певних дій завдяки тому, що чиниться емоційний вплив, її прихований характер дозволяє тримати об'єкт у незнанні, сприяючи реалізації намірів суб'єкта. Позитивна провокація складається, як правило,

з невеликої кількості етапів, містить декілька питань, беруть участь кілька учасників.

Використання методу «інтелектуальної провокації» активно застосовується в навчальній та науковій діяльності студентів істафу під час вивчення контрверсійних питань давньої, середньовічної, нової та новітньої історії країн Європи, Америки, Азії та Африки під час лекційних і семінарських занять, у роботі студентського наукового семінару «Сходознавчі студії» (кер.: доц. каф. всесвітньої історії Л.М. Ямпольська), наукового гуртка «Пошукачі істини» (кер.: доц. каф. всесвітньої історії С.О. Серяков), дискусійного клубу «Толерант» та історіографічного гуртка на базі каф. історії України (кер.: доц. І.С. Мартинова та проф. О.М. Богдасина), під час засідань студентського дебатового клубу (коорд.: студент І курсу О. Істоміні). Тематика засідань планується таким чином, щоб показати кілька поглядів у сучасній історіографії на те чи те

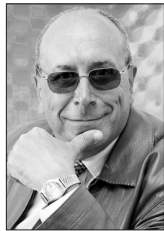
історичне явище, процес, персоналію. Керівники або модератори семінару цілеспрямовано «провокують» його учасників на вибір однієї (як правило, офіційної або більш «слабкої» позиції), підбираючи аргументацію на її користь і свідомо уникаючи інших точок зору. Підготовлені доповідачі та аудиторія мають виявити недоліки запропонованої позиції або взагалі дискредитувати її, пропонуючи свої варіанти і наводячи відповідні докази. Істина народжується там, де є спільне поле всіх заявлених позицій.

Таким чином, методика може стати дієвим засобом стимулювання розумової діяльності студентів на заняттях, вона може застосовуватися для підвищення ефективності пояснень викладача і для мобілізації інтелектуального потенціалу студентів. Інтелектуальна провокація здатна підштовхнути до рефлексії окислення нового рівня, більш глибокого осмислення проблематики, що вивчається.

С.В. Мірошніченко, декан істафу

Ювілей

1 липня виповнилося 70 років з дня народження д. філол. н., проф. каф. слов'янських мов Івана Івановича Степанченка.

Іван Іванович народився в м. Маріуполі. Після закінчення з відзнакою ХДУ імені О.М. Горького працював учителем у СШ № 17 м. Харкова, де у той час формувалася й відпрацювала експериментальна методика розвивального навчання. З 1975 року Іван Іванович пов'язав своє життя з ХНПУ імені Г.С. Сковороди, де в різні роки обіймав посади викладача, доцента, заст. декана філологічного ф-ту, професора. Багато років Іван Іванович очолював каф. російської мови, каф. мовознавства, каф. слов'янських мов. Протягом 5 років працював професором каф. російської мови та літератури Цзілінського ун-ту (м. Чанчунь, КНР).

Професор І.І. Степанченко є висококваліфікованим фахівцем, автором понад 200 наукових робіт, серед яких дві одноосібні монографії, три монографії у співавторстві, підручник, посібники для шкіл і вишів України та КНР, статті у вітчизняних та закордонних наукових виданнях, методичні рекомендації. Сфера фахових інтересів науковця — лінгвостилістичний аналіз художнього тексту, функціональна лінгвістика, методика викладання орфографії та пунктуації російської мови у внз та школі. Його посібник «По-російськи без ошибок» є одним з найпопулярніших серед учителів російської мови не тільки в Україні, але й далеко за її межами.

І.І. Степанченко викладає курси сучасної російської мови, вступу до мовознавства, практикуму з російської мови, веде заняття з фахових дисциплін з аспірантами. Він створив свою наукову школу, яка є складником Харківської лінгвістичної школи, плідно керує науковою роботою студентів та аспірантів, під його керівництвом захищено 10 кандидатських та одна докторська дисертація. Серед учнів Івана Івановича сотні вчителів російської мови, викладачі, доценти, професори, організатори науки і освіти.

Іван Іванович засновник і беззмінний голов. редактор фахового журналу «Русская филология». Вестник ХНПУ імені Г.С. Сковороди», заст. голови спеціалізованої вченої ради з захисту кандидат. дисертацій із спеціальностей 10.02.01 — українська мова і 10.02.02 — російська мова у нашому виші; член президії Української асоціації викладачів російської мови і літератури.

Іван Іванович Степанченко — людина, керівник, викладач, науковець — користується повагою колективу ф-ту та ун-ту, колег, студентів, аспірантів, співробітників.

Щиро вітаємо Івана Івановича Степанченка зі славним ювілеем, бажаємо йому міцного здоров'я, невичерпної енергії, творчої наснаги, вдячних учнів та нових плідних здобутків!

Колектив ф-ту славістики

Анонс

НОВИЙ КРОК У ДОСЛІДЖЕННІ ПОЛЬСЬКИХ СТОРІНОК ІСТОРІЇ СЛОБОЖАНЩИНИ

7–8 листопада 2019 р. у стінах ХНПУ імені Г.С. Сковороди відбудеться міжнародна конференція «Польсько-українська культурна спадщина на Слобожанщині».

Співорганізаторами цього важливого наукового заходу є наш університет і Генеральне Консульство Республіки Польща в Харкові.

Тематичне поле майбутньої конференції включатиме цілу низку важливих складових: впливи шляхетської культури Речі Посполитої на формування соціальної еліти слобідських полків; роль Харківського колегіуму в поширенні польських освітньо-культурних здобутків доби бароко і просвітництва роль поляків (адміністраторів, викладачів, студентів) у житті Харківського імператорського університету, культурний вимір діяльності польської громади на Слобожанщині в добу її соціально-економічної модернізації (остання третина XIX — поч. XX ст.) роль етнічних поляків у культурному житті Слобожанщини в радянську добу і в період розбудови незалежної України (з 1991 р.).

Сподіваємося, що цей представницький науковий форум стане важливим етапом у вивченні спільних сторінок історії України і Польщі, а також надасть потужний поштовх подальшому розвитку полоністичних студій у Харкові (і зокрема в нашому університеті).

С.О. Серяков, доц. каф. всесвітньої історії

Фотовітрина

Абітурієнти на здобуття вищої освіти магістерського рівня (денна форма навчання) складають вступні іспити:

з української мови і літератури та методики їх викладання. Екзаменатори: професори О.О. Маленко, К.Ю. Голоборотько, доцент С.О. Марцин

з математики та методики її викладання. Екзаменаційна комісія у складі: проф. Моторіна В.Г., доценти Дейніченко Т.І., Водолаженко О.В.

з теорії і методики навчання англійської мови. Екзаменатори: доценти В.А. Борисов, Т.М. Старостенко, І.О. Подгурська.

Пам'ятаємо,
сумуємо, любимо

ДО 75-РІЧЧЯ ВАЛЕРІЯ ЯКОВИЧА БЛУДОВА

Фахівець найвищого рівня, талановитий науковець, неперевершений викладач, людина надзвичайного інтелекту, рідкої привабливості — таким назавжди залишиться для нас канд. фізико-математичних наук, доцент Валерій Якович Блудов (30.09.1944–20.05.2016).

Народившись на свято Віри, Надії і Любові, він обрав життєвим кредо любов до ближнього, милосердя, справедливість, добро. Віддавши ХНПУ імені Г.С.Сковороди, рідному фізмату майже 40 років (1977–2016 рр.), обіймаючи керівні посади, Валерій Якович завжди прагнув підтримати кожного співробітника, багатьом людям він допоміг у їхньому науковому та кар'єрному зростанні.

Валерій Якович користувався щирою повагою колег, величезним авторитетом численної плеяди студентів, випускників ф-ту, які гідно продовжують справу свого Вчителя, згадуючи його з повагою, теплом і любов'ю: Не слышны в коридоре шаги И безмолвствует тишина... В судный день ты судьбу не кори, Что ушел он от нас навсегда, Что уж сердце его отзвучало И сплосло с ритмом космоса вдруг, Беспредельно любило, страдало, А теперь только Вечности круг... Но ведь сделано дел немально На земле, где живущих теперь. В благодатную почву посеяно... Всё взойдет, прорастет, поверь. Добройтой и любовью отмечена Его жизнь — прекрасный сосуд! Светлой памяти тебе вечной, Друг, Учитель — наш Абсолют! Как меняются циклы Вселенной, Обновляется зелень весной, Боль утраты с тоской неизменной Обернётся грустью святой. Светом облик его озаряется В нашей памяти и сердцах, И земной его путь продолжается В детях, внуках, учениках...

Т.І. Дєйніченко, від імені колег, друзів

29 червня 2019 року пішов з життя Вячеслав Вікторович Мерінов, кандидат філологічних наук, доцент кафедри українознавства і лінгводидактики.

В.В. Мерінов народився 1973 року в Харкові, упродовж 1990–1995 рр. здобував освіту на факультеті української мови та літератури Харківського державного педагогічного інституту імені Г.С.Сковороди (спеціальність українська мова та література, англійська мова). По закінченні інституту працював викладачем кафедри українознавства, навчався в аспірантурі.

2003 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «Взаємодія граматичного значення й граматичної форми у вираженні лексико-граматичної категорії роду іменника». Отримав учене звання доцента кафедри українознавства. Упродовж своєї професійної діяльності читав курси українознавства, ділової української мови, української мови за професійним спрямуванням на історичному, природничому, художньо-графічному, юридичному факультетах нашого університету. За авторством В.В. Мерінова надруковані наукові статті з граматики української мови, словники, методичні рекомендації для студентів.

В.В. Мерінов був щирим патріотом, завжди вболівав за долю України й української мови, віддано служив українському козацтву, мав численні нагороди за внесок у патріотичне виховання студентів. Колеги пам'ятатимуть Вячеслава Вікторовича Мерінова як скромного, відповідального, добросовісного викладача, який присвятив своє життя благородній справі формування мовної особистості вчителя.

Світла Вам пам'ять, шановний колего. *Колектив українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка*

Путівник першокурсників

Вітаємо всіх, хто обрав для навчання наш університет і став нашим студентом чи студенткою! Пропонуємо першокурсникам ознайомитись із такими сторінками студентського життя, як робота з бібліотечними фондами, заняття в Спортклубі, розвиток творчих здібностей в Молодіжному центрі.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ЗАПРОШУЄ

Бібліотека ХНПУ імені Г.С.Сковороди — одна із найстаріших бібліотек України. Її створення пов'язано з ім'ям видатного німецького вченого, професора Х.П. Роммеля, який у 1811 р. очолив педагогічний інститут. 17 січня 1811 р. він привіз із собою в Харків добірну бібліотеку, склав і видав за свій кошт навчальні документи — «План і правила педагогічного інституту» та «Дидактичні начала», а також видав промови і філософські твори Цицерона, Саллюстія і Корнелія Непота і таким чином започаткував формування бібліотеки Харківського педагогічного інституту.

Сьогодні бібліотека університету — навчальний, науковий, інформаційний та культурно-просвітницький підрозділ ун-ту, що збирає, накопичує та розповсюджує інформацію, необхідну користувачам для їхньої діяльності, центр духовного та інтелектуального спілкування.

У структурі бібліотеки 4 абонементи, 6 читальних залів та 5 бібліотечних відділів: відділ обслуговування, науково-методичний відділ, довідково-бібліографічний відділ, відділ комплектування та обробки документів, відділ книгозберігання.

Для обслуговування читачів у бібліотеці працюють:

Абонементи:

Абонемент № 1 (навч. корпус на вул. Валентинівській, 2) — для студентів фізико-математичного ф-ту та ф-ту дошкільної освіти;

Абонемент № 2 (навч. корпус на вул. Чернишевській, 60) — для студентів ф-ту іноземної філології, славістики, юридичного ф-ту, ф-ту початкового навчання та факультету психології та соціології;

Абонемент № 3 (навч. корпус на вул. Алчевських, 29) — для студентів ф-ту мистецтв, художньо-графічного, природничого ф-тів, ф-ту фізичного виховання і спорту;

Абонемент № 4 (навч. корпус на вул. Алчевських, 29) — для студентів історичного, українського мовно-літературного ф-тів;

Читальні зали:

Читальний зал № 1 (навч. корпус на вул. Алчевських, 29) — для студентів історичного ф-ту;

Читальний зал № 2 (навч. корпус на вул. Чернишевській, 60) — для студентів юридичного ф-ту;

Читальний зал № 3 (навч. корпус на вул. Валентинівській, 2) — для студентів фізико-математичного, природничого, українського-мовно-літературного ф-тів, ф-ту фізичного виховання і спорту;

Читальний зал № 4 (навч. корпус на вул. Валентинівській, 2) — для студентів ф-тів іноземної філології, початкового навчання та дошкільної освіти;

Читальний зал № 5 (навч. корпус — пров. Фанінський, 3) — для студентів ф-тів мистецтв, художньо-графічного та ф-ту психології та соціології;

Аспірантський читальний зал (навч. корпус на вул. Валентинівській, 2) — для аспірантів та докторантів.

У підрозділах бібліотеки працюють досвідчені фахівці бібліотечної справи, здатні задовольнити інформаційні потреби користувачів, допомогти їм у навчанні, у наукових дослідженнях, надати кваліфіковану допомогу.

Колекція інформаційних ресурсів бібліотеки представлена документами на паперових та електронних носіях, серед них: підручники, навчальні посібники, монографії, збірники наукових праць, дисертації, автореферати дисертацій, художня література, фахові періодичні видання та ін. Усі інформаційні ресурси доступні для використання в читальних залах, на абонементних бібліотеках, доступ до Електронного каталогу надається зі сторінки бібліотеки на сайті університету.

Співробітники бібліотеки дбайливо зберігають колекцію рідкісних видань фонду рідкісних і цінних видань наукової бібліотеки ХНПУ імені Г.С.Сковороди. У фонді рідкісних видань зберігається понад 2 000 прим. книг, брошур, ілюстрацій, журналів періоду другої половини XVIII ст. — початку XX ст. (до 1928 р. включно).

Пріоритетним напрямком роботи наукової бібліотеки є накопичення, систе-

матизація й організація зберігання електронних ресурсів. Бібліотека університету активно реалізує ідеї відкритого доступу до наукової інформації.

З 2016 р. триває робота над наповненням відкритого електронного архіву університету — інституційного репозитарію (eKhnPUiR), який містить публікації науковців університету (<http://dspace.hnpu.edu.ua>).

Колектив бібліотеки працює над формуванням потужної електронної бібліотеки повнотекстових навчально-методичних матеріалів викладачів ун-ту і забезпеченням віддаленого авторизованого доступу до них користувачам бібліотеки.

До послуг користувачів:

- Електронний архів (інституційний репозитарій університету).
- Довідковий апарат бібліотеки:
 - алфавітний і систематичний каталоги;
 - електронний каталог;
 - систематична картотека статей з періодичних видань і збірників*;
 - картотека рідкісних видань*;
 - картотека видань співробітників університету*;
 - картотека дисертацій;
 - картотека дипломних робіт*;
 - краєзнавча картотека «Харківщина» (в електронному вигляді);
 - тематичні картотеки.
- Бюлетені «Періодика», «Інформація про нові надходження».

- Дні інформації, дні кафедр.
- Виставки нових надходжень.
- Бібліотечно-бібліографічні заняття з основ інформаційної культури.
- Міжбібліотечний абонемент.

Більш детальну інформацію про бібліотеку ви зможете знайти на сторінці Наукової бібліотеки на сайті університету <http://hnpu.edu.ua/> та у Facebook <https://www.facebook.com/groups/34182237953780/>

Двері бібліотеки завжди відчинені! Ласкаво просимо!

О. Коробкіна, директор Наукової бібліотеки

* У картковій і електронній формі.

Народні свята

ФЕСТИВАЛЬ ТАНАБАТА В ЯПОНІЇ

Щороку в ніч з 6 на 7 липня в Україні відзначають традиційне східнослов'янське свято Івана Купала, а мільйони японців у цей день — романтичне і трохи сумне свято Танабата, або, як його ще називають «Фестиваль зірок».

У цю ніч закохані згадують легенду, про дві найяскравіші зірки — Альтаїр і Вега — Пастуха і Ткалю, які сяють одне проти одного, і їх розділяє Чумацький Шлях.

Легенда оповідає, що дочка небесного царя, майстерного ткача, разом з батьком пряла небесну пряжу — хмарки, коли побачила прекрасного легена, який пас волів. Молоді з першого погляду закохалися одне в одного й забули про роботу, що й викликало гнів батька дівчини. Він велів розлучити закоханих і наказав їм усе життя бути по різні боки Чумацького Шляху. Однак Ткаля і Пастух могли зустрічатися лише раз на рік — 7 липня, у день, коли зірки максимально зближаються. Але через Чумацький Шлях не було містка, і вони втратили будь-яку надію побачитися знову. Тоді на допомогу закоханим прийшли сороки. Щороку добрі птахи, стуляючи крила, споруджують місток, по якому закохані переходили через Чумацький Шлях.

Такий романтичний сюжет зробив це свято надзвичайно популярним. У кожному місті святкування Танабати відбувається по-різному. Але спільною традицією неодмінно є феєрверки, паради й святкове оформлення вулиць. Ще однією чудовою традицією є звичай розвішувати на гілках бамбука аркушки кольорового паперу з написаними на них бажаннями або ж іменами закоханих. Більшість дівчат у ніч Танабати моляться про щасливе заміжжя. У цей день проводять багато весільних церемоній.

Фестиваль Танабата — це чудовий привід провести час із тим, хто вам дорогий, і зануритися в казкову й романтичну атмосферу. Кажуть, що загадане на зірках під час свята бажання неодмінно здійсниться, однак якщо небо на Танабату виявиться похмурим і беззоряним, тоді виконання бажання доведеться чекати цілий рік.

Підготувала І. Букова

Закордонний досвід

АЗБУКА МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ

Близько 10 років тому після закінчення ф-ту початкового навчання в ХНПУ імені Г.С.Сковороди та роботи в школі доля занесла мене в Індію, до міста Маяпур.

Маяпур — святе місце індусів, де працювала в британській, точніше кембриджській, школі вчителем англійської мови як другої. Минувло кілька років, і тепер можу поділитися з вами отриманим досвідом. Я бачила потребу у вихованні дітей буквально на кожному кроці.

Вони були успішні в шкільних предметах, але при цьому не вважали за потрібне вітатися з учителями, не поступали старшим місцем, навіть директору в ідальні. Я почала ділитися з колегами своїм баченням важливості виховання в школі, проте вони не зважали на мої пропозиції, оскільки самі виросли в іншій культурі.

Зрештою я почала проводити заняття у своїй квартирі, назвавши їх «Азбука морального виховання». Батьки, розуміючи важливість виховного процесу, стали приводити дітей на заняття за віковими групами щосуботи та неділі. На заняттях ми читали твори відомих дитячих письменників:

І. Токмакової «Казочка про щастя», Б. Заходера «Ми — друзі», В. Осєєвої «Чарівне слово», В. Маяковського «Що таке добре, що таке погано», Е. Мошковського «Я маму свою образив» і обговорювали, хто такий справжній друг і як ним стати, що таке підтримка у важку хвилину. Дізналися, як важливо берегти їжу, як поводитись у гостях, і як їх приймати.

Наші заняття тривали лише 3 місяці (я змушена була виїхати), але результат був очевидний. Викладачі, які спочатку ставилися до мого задуму з недовірою, з подивом зізнавалися, що не можуть упізнати своїх учнів: раніше «дикі» російськомовні стали явно вигравати в манерах і поведінці. Мої колеги стали цікавитися, як у мене це вийшло, у чому секрет? Я у відповідаль, що просто беру те, що мені дала моя українська школа.

Місцеві педагоги, не маючи поняття, як проводити позакласні заняття, просили мене розробити такі ж уроки англійською мовою, щоб передати ці методи і прийоми такої дивної української системи виховання іншим дітям. А я навіть уявити собі не могла, що за такий короткий період простоти моєї роботи і співпраці з батьками dadуть настільки хороші результати.

Тепер я ні на хвилину не сумніваюся, що наші Г.Сковорода, А.Макаренко, В.Сухомлинський та багато інших вчених — великі педагоги. Саме вони заклали фундамент нашої освіти. А українська освітньо-виховна система — одна з кращих у світі. Я не перестаю пишати і любити університет, який мене виростив та ідеї якого я з радістю буду передавати моїм закордонним колегам.

Юлія Скуміна, випускниця ф-ту початк. навчання

Поради лікаря

ПУНКТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ХНПУ ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ

Медичну допомогу студентам міста забезпечує КЗОЗ «Харківська міська студентська лікарня», до якої звертаються студенти та викладачі 26-ти вишів. Вона розташована за адресою: вул. Дарвіна, 8. Час роботи лікарні: з 8.00 до 19.00, у суботу з 8.30 до 18.00, неділя — вихідний. До складу студентської лікарні входять:

Станція (4 відділення: терапевтичне, гастроентерологічне, 2 неврологічних).

Поліклініка (прийм. ведеться за 30 напрямками), телефон реєстрації: (057) 725-51-78.

Пункти охорони здоров'я (ПОЗ): Медичний заклад нашого педагогічного ун-ту — це пункт охорони здоров'я, який знаходиться за адресою: пр. Ювілейний, 50, гуртожиток №3, 1 поверх, телефон (0572) 62-90-38. Час роботи — з 9.00 до 16.00, субота, неділя — вихідні. До складу ПОЗ входять кабінети: долікарняний, гінекологічний, стоматологічний, кабінети лікарів-спеціалістів, лабораторія та кабінет щеплень. 5 лікарів та 4 медичні сестри ПОЗ працюють понад 5 років та мають вищу кваліфікаційну категорію.

Завідувач ПОЗ — **Тетяна Іванівна Циганкова**.

Терапевтичну допомогу надає лікар **Олена Вікторівна Ільїнська**,

медична сестра **Ірина Миколаївна Єфімова**.

У стоматологічному кабінеті, оснащеному сучасним обладнанням та матеріалами, допомогу надає лікар-стоматолог **Неллі Михайлівна Голубнича**. Лікар **Валентина Болеславівна Зупанець** веде гінекологічний прийом 2 рази на тиждень (вівторок і п'ятниця).

У ПОЗ надається невідкладна медична допомога, виконуються призначення лікарів та ведеться профілактична робота (проведення медичних оглядів, у тому числі перед поселенням до гуртожитку, допуском до занять у басейні, фізичною культурою), видача довідок, контроль за флюорографічним обстеженням та вирішується багато інших питань.

Якщо у вас виникла проблема, потрібно зареєструватися у лікаря-терапевта. Звертайтеся! Ми обов'язково допоможемо.

Т.І. Циганкова, к. мед. н., завідувач ПОЗ

РОЗВИВАЙМОСЯ З НАМИ!

Усіх креативних, енергійних, таких, хто має багато творчих ідей та бажання їх реалізувати, ми запрошуємо до участі в колективах Молодіжного центру, де реалізуються студентські творчі проекти в усіх напрямках мистецтва.

Студенти нашого закладу беруть участь у вокальних, хореографічних, інструментальних і театральних колективах. Університеті працюють 76 творчих колективів, 6 з яких мають почесне звання «народний». Понад двадцять років університет є переможцем міського конкурсу «Студентська весна» у номінації «Проф». Цього року во-

дарем гран-прі став народний ансамбль спортивно-естрадного танцю «Бумеранг». У театрі-студії «Тремпель» вам допоможуть пізнати основи акторської майстерності та сценічної мови. Університетська команда КВК «День взяття Бастилії» зарекомендувала себе не тільки в Харкові, але й в багатьох інших містах України.

Молодіжний центр із задоволенням допоможе кожному/-ій першокурснику/-ці розвинути та проявити свій талант.

E-mail: mc335a@mail.ru. Тел. 68-34-11.

Адреса: вул. Валентинівська 2, к. 335-а.

Н.П. Гриценко, директор

Молодіжного центру

СПОРТИВНИЙ КЛУБ ВІТАЄ

Шановні першокурсники та студенти нашого ун-ту, спортивний клуб вітає вас з початком нового навчального року і запрошує в наші секції!

Вун-ті тренується збірна з волейболу серед жіночих команд, що грає у вищій лізі Чемпіонату України. Тренування відбуваються щоденно з 16.00 у спортивній залі ім. В.А. Титара (вул. Алчевських, 29). Тренер команди ст. викл. Євгенія Янівна Стрельнікова. Запрошуємо дівчат, які люблять волейбол та вже мають навички гри. Збірну команду ун-ту з волейболу серед чоловічих команд очолює тренер Сніжана Володимирівна Пахомова (вул. Алчевських, 29, спортивна зала). Команда грає на міському та обласному рівнях.

Збірні команди ун-ту з футболу та футболу тренує доц. каф. спорт. ігор Олександр Володимирович Сірий (вул. Валентинівська, 2, корп. Г, кімн. 104).

Збірну команду ун-ту з баскетболу серед чоловіків тренує ст. викл. каф. спорт. ігор Ася Олександрівна Тихонова, а серед жінок — доц. Ірина Олександрівна Собко. Збірні ун-ту з гандболу серед чоловічих та жіночих команд тренує ст. викл. Олександр Іванович Чуприна.

Збірними командами зі скелелазіння та туризму опікується засл. майстер спорту, доц. Олена Олександрівна Репко (вул. Валентинівська, 2, корп. Г, кімн. 104).

На базі каф. циклічних видів спорту (зав. Андрій Миколайович Ляшенко) формуються збірні команди ун-ту з легкої атлетики (старші викладачі: Сергій Володимирович Ільницький, Вікторія Миколаївна Коверя, Валентина Василівна Лисенко); плавання (ст. викл. Світлана Миколаївна Клімакова);

лижні гонки (доц. Тетяна Іванівна Дорофєєва).

На базі каф. гімнастики, музично-ритмічного виховання та фітнесу (зав. каф. Юлія Валеріївна Голєнкова) формуються збірні команди з художньої гімнастики (доц. Юлія Валеріївна Голєнкова та Тетяна Миколаївна Кравчук); спортивної гімнастики (ст. викл. Тетяна В'ячеславівна Карпунець); черлідингу та аеробіки (Світлана Анатоліївна Бібель та Тетяна Миколаївна Кравчук).

Кафедра односторост, фехтування та силових видів спорту (зав. каф. Ірина Володимирівна Кривенцова) утворює збірні команди з фехтування (ЗТУ Ірина Іванівна Одоєнко), усіх видів боротьби (ст. викл. Геннадій Олексійович Огарь), боксу та кікбоксингу (доц. Леонід Дмитрович Вострукнов). Для початківців працюють секції спортивного фехтування, оздоровчої гімнастики з елементами фехтування, само-

захисту та східних практик холодною зброєю, фітнесу за напрямками, спортивних ігор програми Спартакіади ун-ту (з волейболу, баскетболу, футболу, бадмінтону, настільного тенісу). Заняття проводяться на двох базисах: вул. Валентинівська, 2, корп. Б, фехтувальна зала та вул. Алчевських, 29, спортивна зала.

На каф. фізичного виховання (зав. каф. Жанна Олексівна Цимбалюк) працюють секції з настільного тенісу, ритмічної гімнастики, танцювальної підготовки, елементів самозахисту (пров. Фанінський, 3, тир), шахів, шашок, бадмінтону, спортивного орієнтування, волейболу, баскетболу 3х3, футболу (вул. Валентинівська, 2, корп. Г, кімн. 101).

Фізична культура є запорукою здорового способу життя, формування морально-вольових та лідерських якостей. Вона сприяє покращенню самопочуття, допомагає знайти друзів.

Чекаємо на кожного з вас!

І.В. Кривенцова, голова Спортивного клубу

ПЕРЛИНИ МУЗЕЮ ІГРАШКИ

За ініціативи ректора І.Ф. Прокопенка 7 червня 2017 р. на ф-ті дошкільної освіти було відкрито музей іграшки.

Хоча наш музей ще зовсім молодий, проте за два роки своєї діяльності ми вже встигли здобути широке коло приятелів і стати улюбленим місцем цікавого дозвілля для харків'ян і гостей нашого міста.

У музеї представлені постійні та змінні експозиції. Протягом усього року ми багаточисельно виставки новими експонатами, які викликають захоплення і в дітей, і в дорослих. Справжньою перлиною в роботі музею стало вже традиційне проведення майстер-класів з виготовлення іграшок. Відвідувачі мають можливість зануритись у таємниці створення українських оберегів, як-от: ляльок-мота-

нок, ангелів тощо та навчитись тонкощів виготовлення естетично привабливих сучасних іграшок.

У рамках діяльності музею іграшки працює студентський науковий гурток «Музейна педагогіка». У роботі наукового гуртка беруть участь студенти ф-ту дошкільної освіти. Діяльність гуртка спрямовано на теоретико-методичне обґрунтування сучасних підходів до використання іграшок у навчанні та вихованні підростаючого покоління, розробку практичних заходів щодо формування національної свідомості, толерантного ставлення майбутніх вихователів до традицій та культури різних етносів.

Цього року спеціально до роботи шкільних літніх таборів нами було зібрано нову експозицію сучасної іграшки та розроблено цікаву інтерактивну екскурсію для школярів, яка, за відгуками учнів та їхніх педагогів, пройшла успішно й сподобалась дітям.

Запрошуємо всіх охочих до нових знань, яскравих вражень і приємного спілкування відвідати музей іграшки ф-ту дошкільної освіти!

М.В. Кордубан, доц. каф. естет. вих-ня і технологій дошк. освіти

Наші випускники

Відомий український письменник **Сергій Жадан**, випускник українського мовно-літературного ф-ту нашого ун-ту, отримав престижну нагороду **Вільгельма Телля-2019! Нагорода Вільгельма Телля, легендарного національного героя Швейцарії, який жив наприкінці XIII–поч. XIV ст, борця за незалежність своєї країни, була вручена за значний внесок у розбудову України, а також у зміцнення відносин між Україною і Швейцарією.**

Вручення відбулося на урочистому вечорі на честь від'їзду Посла Швейцарії в Україні пана Гійома Шойрера, який наголосив: «У Швейцарії Сергія Жадана часто називають Габрієлом Гарсією Маркесом Європи».

Н.В. Нагадаємо, що минулого року Сергій Жадан став лідером іноземних перекладів українських авторів за кордоном. А зовсім нещодавно, The New York Times Book Review вніс збірку вибраних віршів Жадана до списку рекомендованих книжок цього року.

Рік студентського спорту–2019!

Фехтування, 5–8 липня: студент економічного відділення юридичного ф-ту **Ян Сич** представляв наш ун-т на XXX Всесвітній літній Універсіаді в м. Неаполі. Ці змагання є найпрестижнішими для студентської спільноти світу. Вибороти право участі на таких змаганнях — велика честь. На жаль, виступ не медальний. В особистій першості Ян завершив змагання в середині турнірної таблиці, а в командній збірні України посіла 8 місце.

Тхеквондо, 30 липня — 4 серпня: у хорватському м. Загребі відбулися перші студентські європейські ігри зі спортивних односторонь. Вітаємо студентку ф-ту ФВ і спорту **Єлизавету Таратуту** з бронзовою нагородою First Europeans Universities Combat Games!

Веслування, 11–14 липня: Студентка ф-ту ФВ і спорту **Юліана Путніна** здобула для ХНПУ і України

срібло на Чемпіонаті Європи серед молоді та юніорів, що відбувся у м. Рачіце (Чеська республіка). Юліана перемогла на дистанції 500 м з результатом — 2.14,900.

Вільна боротьба, 12 липня: студентка фізико-математичного ф-ту **Юлія Пелешок** посіла III місце на Чемпіонаті України (U 23), що відбувся у м. Івано-Франківськ.

Пляжний волейбол, червень—серпень: наші студентки і студенти, збірних команд ХНПУ з волейболу беруть участь у змаганнях з пляжного волейболу, що відбуваються на рівнях міста, області та України. **Олена Гостренко** та **Світлана Шевченко** стали володарками Кубка м. Харкова-2019 р. з пляжного волейболу, призерками турів Чемпіонату України та Пляжної ліги м. Харкова!

І.В. Кривенцова, доцент, голова СК

Готовність номер один

ДО НОВОГО НАВЧАЛЬНОГО РОКУ

Соціально-економічні служби намагалися зробити все, щоб навчальні корпуси й гуртожитки були готові до приїзду студентів.

Так, у навчальному корпусі по вул. Валентинівській зроблено капітальний ремонт 411-В аудиторії під лінгафонний кабінет для студентів, що вивчають китайську мову. За підтримки керівництва природничого ф-ту відремонтували 317-Б і 221-Б аудиторії, а за допомогою ф-ту фізичної культури і спорту в корпусі Г зробили ремонт двох аудиторій, зокрема аудиторію

Олімпійської слави, та пофарбували коридори. У гуртожитках №3 і №4 привели до ладу перегородки в душівних і сантехніку. Ми раді, що студенти стали проявляти ініціативу з благоустрою прилеглих до гуртожитків територій. Так, весною студенти ф-ту психології і соціології придбали саджанці яблуні і посадили їх поблизу гуртожитку №3.

М.А. Алієв, гол. інженер ун-ту

Тренінгові програми

СУЧАСНИЙ ВИКЛАДАЧ ЗВО

У цьому році була започаткована тренінгова програма «Сучасний викладач ЗВО» з метою удосконалення сучасних викладацьких компетенцій професорсько-викладацьким складом закладів вищої освіти.

Розробка, організація та проведення програми були доручені науково-методичному тренінговому центру (ТЦ) соціального та професійного розвитку людини ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Навчальний процес тренінгового курсу проходив у змішаній (гібридній) формі: очні зустрічі раз на тиждень та в системі дистанційної освіти Moodle викладались домашні завдання на закріплення тем, презентації, опорні матеріали й рекомендовані джерела інформації.

Про тренінгову програму «Сучасний викладач ЗВО» цікаво розповідають цифри. Тривалість — 3 місяці. Кількість тем — 10, із них 4 технічного спрямування і 6 гуманітарного. Запрошених експертів-спікерів — 12 (4 докт. наук, проф. та 8 канд. наук, доц.), із них 11 внутрішніх і 1 зовнішній.

З детальнішою інформацією щодо назв тем, прізвищ спікерів тощо можна ознайомитись на сайті ун-ту та у Facebook на офіційній сторінці й у групі ТЦ. Учасників — 24, із них 23 представники проф.-викл. складу нашого ун-ту і 1 викл. у-ту радіоелектроніки. По кафедрах — 5 представників каф. початкової, дошкільної та проф. освіти; 3 — економ. теорії, фінансів і обліку; 3 — інформ. технологій (Ін-ту інформатизації освіти); 2 — природ.-математ. дисциплін; 2 — математики; 2 — естет. вих.-ня і технологій дошк. освіти; 1 — економ. теорії; 1 — всесвітньої історії; 1 — історії педагогіки і порівняльної педагогіки; 1 — романської філології; 1 — німецької філології; 1 — загальної педагогіки і ПВШ. Усі учасники виконали сертифі-

каційні умови й отримали сертифікати затвердженого зразка.

Тренінговий курс відбувся завдяки ідеї та кураторству вищого керівництва нашого ун-ту: ректора І.Ф. Прокопенка, проректорів: з наукової роботи Ю.Д. Бойчука, з інноваційної діяльності та перспективного розвитку С.С. Зуба; потужній технічній підтримці директора Ін-ту інформатизації освіти А.І. Прокопенка, викладачів та співробітників Ін-ту.

Завдяки прикладному характеру тем тренінговий курс для викладачів виявився досить ефективним, зацікавив багато потенційних слухачів, тож незабаром чекаємо на «Сучасний викладач ЗВО-II».

І.А. Прокопенко, керівник НМ ТЦ СТРП

Навчально-польова практика

СПРАВЖНІ БІОЛОГИ

Навчально-польова практика на природничому ф-ті, яка щоліта проходить у навчально-оздоровчому таборі «Гайдарі» (Зміївський р-н Харк. обл.), є однією з найбільш задуваних подій у житті майбутніх біологів.

Саме під час цієї практики студенти вперше занурюються в атмосферу наукової експедиції й відчують себе справжніми дослідниками. Вони самостійно ведуть тривалі спостереження за гніздами птахів, ловлять та фіксують комах, збирають колекції судинних рослин, мохів, лишайників, трутовиків, слизовиків, шапінкових грибів. Збір матеріалу для досліджень відбувається на складних маршрутах, що проходять заповідними стежками Національного природного парку «Гомільшанські ліси». У тинистих ярах, порослих хвощами і папоротями, у світлому, сповненому ароматом хвої Задонецькому борі, серед пшеничних полів і черешневих садів с. Гайдарі студенти природничого ф-ту навчаються бачити та розуміти красу й складність живого світу.

Кульмінацією практики є День біолога — іронічно-містичне свято, коріння якого сягає часів заснування Біологічної станції Харківського імператорського університету в околицях с. Гайдарі. Вступною частиною Дня біолога є конкурс команд академічних груп І-го, а іноді й ІІ-го курсів, які готують гумористичні виступи та стінкиві про гайдарівське життя. Після конкурсу представники деканату нагороджують учасників смачними призами. А далі починається головне — посвята першокурсників у справжні біологи. Після заходу сонця, у світлі смолоскипів, групи першокурсників, одягнені

Студенти І курсу природничого ф-ту під час посвяти в біологи

ні мавками і русалками, вирушають дорогою посвяти в супроводі німф-провідниць. На шляху, що проходить схилами нагірної діброви та заплавою р. Сіверський Дінець, «непосвячених» зустрічають мешканці казкового лісу. Вони проводять суворі (безпечні, але доволі лячні) випробування, пов'язані з навичками справжнього біолога. Ролі провідників і казкових персонажів грають студенти ІІ-го та старших курсів, які ретельно готують костюми й реквізит та вивчають свої, іноді доволі складні, ролі. Цього року найбільше в підготовці свята відзначилися студенти С. Саржевський (ІІІ курс), Л. Літвин та

Н. Марченякова (4 курс), аспірантка А. Кочергіна.

Усі першокурсники, що з честю пройшли ці випробування, виходять до багаття, розкладеного у заплаві на березі річки під таємничим сяйвом зірок. Тут їх зустрічають Мати-Природа і Батько-Наука, які розповідають «непосвяченим», у чому полягає покликання справжнього біолога і велична місія гайдарівської практики. І нарешті всі першокурсники голосно промовляють традиційну клятву. Вечір закінчується піснями під гітару навколо вогнища. Учасники свята запам'ятають його на все життя.

Д.В. Леонтьєв, проф., зав. каф. ботаніки

ЗНАЙОМСТВО З ФАУНОЮ І ФЛОРОЮ

Польова практика здійснювалася і на ф-ті початкового навчання з 10.06.2019 по 15.06.2019 р.

Організація польової практики в оздоровчо-спортивному таборі «Гайдарі» на ф-ті початкового навчання забезпечувалась каф. природничо-математичних дисциплін (зав. каф. О.М. Іонова; кер. груп: доценти В.В. Партола, Л.П. Старікова, ст. викладачі І.В. Глінка, Н.О. Довгопола). Спортивне дозвілля студентів організовували ст. викл. каф. фізвиховання Л.В. Коник та М.В. Ісаєва.

45 студентів І курсу в с. Гайдарі вивчали видову різноманітність рослин і тварин різних типів біоценозів, освоювали методи натуралістичної та екскурсійної роботи.

У результаті навчально-дослідницької практики студенти отримали знання про видовий склад рослин і тварин, що мешкають у ґрунтового, водного і наземно-повітряного середовищах нашого регіону; особливості їх біології; набули умінь правильно здійснювати збір рослин і тварин, транспортувати, фіксувати, визначати і зберігати зібраний матеріал, оформлювати колекції, займалися дослідницькою діяльністю. Крім того, студенти брали активну участь у масових спортивних заходах табору. Так, команда із чотирьох дівчат ф-ту початкового навчання (Тетяна Тищенко, Дар'я Подольська, Кіра Яценко на чолі з капітаном Аліною Хижняк) посі-

ла ІІ місце в змаганнях серед жіночих команд з ватерполо (фото).

Наприкінці практики до табору прибули спеціалісти-орнітологи природничого ф-ту ХНПУ імені Г.С. Сковороди на чолі з д. біол. н., проф. А.Б. Чаплигіною, які розповіли студентам багато цікавих фактів про місцевих птахів, допомогли роздивитися пташок зблизу й навіть потримати їх у руках.

Самі студенти ф-ту початк. навчання під час практики виявили небадужість до місцевих птахів і врятували пораненого совенятка-підлітка, який залишився без опіки батьків. Подальший догляд за совеням узяли на себе директор табору О.М. Світличний з дружиною.

В.В. Партола, доц. каф. природ.-математ. дисц.

Подорожі

АЗЕРБАЙДЖАН — КРАЇНА ВОГНІВ

Цього літа ми вирішили ризикнути й відправитися туди, куди українські мандрівники масово не їздять. Це — Азербайджан, зокрема його столиця Баку або місто вітрів

Інтернет допоміг у всіх наших справах — білети на літак і готель у Старому місті, що в самому центрі Баку, на узбережжі Каспійського моря. Перше, що вразило, коли заходили вночі на посадку в Баку — це море вогнів, у яких потопало місто. Аеропорт імені Гейдара Алієва (а це для азербайджанців — культова особа) зустрів цілком привітно: ніяких перепон і страхів на паспортному контролі, усе можна спитати російською мовою й тобі дадуть чемну відповідь і обов'язково посміхнуться.

Так само усміхнено й привітно зустрів нас хлопець-адміністратор у готелі, куди ми дібралися о пів на третю ночі. Максимум уваги, ніякої напруги, усе просто й по-людськи. Саме привітність і усміхненість усіх, хто створював нам комфортні умови перебування, нас дуже потішила. А ще комунікабельність. Дізнавшись, що ми з України — усі з посмішкою кивали головою: так, найкрасивіші дівчата, Київ, Одеса, передача «Орел і решка», ну і «Квартал» звичайно. Це освіта. Дуже багато азербайджанської молоді навчаються в Україні, тож і батьки їхні їздять до нас. До речі, в Азербайджані 10 млн населення, здебільшого це самі ж азербайджанці. А в нашій країні їх, виявляється, 800 тисяч. Так що знають нас у цій країні й ставляться із помітною симпатією.

Що ж вражає в Азербайджані найбільше? Це насамперед ідеальні, аж блискучі дороги (всюди в країні) і Баку — величезне місто (найдавніше й найбільше на Закавказзі), у якому поєдналися старовина й сучасність. Старе місто з його мечетями, вузькими вуличками, високими фортечними стінами й воротами, величним палацом Ширваншахів XVIII ст. і перлиною — тридцятиметровою Дівочою Вежею, побудованою зороастрійцями у XII ст. Азербайджанською мовою ця вежа називається Гиз Галаси. До речі, якщо ви хочете уявити, що таке Старе місто — пригадайте фрагмент із фільму «Діамантова рука» й вузьеньку вуличку, де герой упав і зламав руку. Так, це Баку, а не Стамбул! Саме там знімали ці епізоди. На цьому знайомому місці є висівка «Чорт побері!» і кафе «Брильянтова рука». Звісно, що туристи тут «падають», говорять цю фразу, а їх фільмують чи фотографують.

Сучасний Баку — це архітектурні шедеври міських будівель, а серед наймодерніших — три так звані «полум'яні вежі» або величезні хмарочоси, оснащені світлодіодними екранами, на яких змінюється зображення: людина, що біжить; зелені, червоні, жовті, сині язички полум'я. Вночі це неймовірно красиво й захоплююче! А ще культурний центр на Приморському бульварі — точна копія будівлі Сіднейської опери (пам'ятаєте, наче квітка лотоса); Центр Гейдара Алієва, який проектувала всесвітньо відома архітекторка Заха Хадід. Ну й звісно, нафтові вишки. Поблизу Баку їх багато (навіть у самому місті є), але в землі нафти вже немає, тож вони качають воду, з якої дістають нафтові залишки. Основні вишки в Каспійському морі.

Довелося поїздити й самою країною: на Каспійське море в місті Сумгаїт; у Музей наскельних малюнків у Гобустані (скелі Таліського хребта з малюнками доби пізнього палеоліту, тобто 40 тисяч років до н.е.); у зороастрійський храм Атештар («будиночок вогню»), побувати біля підножжя гори, що палає вже 4 тис. років внаслідок газу, який виходить на поверхню й загоряється. Довелося піднятися фунікулером й у гори Великого Кавказу, на висоту 2 тис. метрів, відвідати дуже незвичну страву чабанів містечка Шекі й тутешню пхаву, відвідати Ханський палац і величезний Караван-сарай, де зупинялися у XVIII–XIX ст. каравани з різними товарами, які везли верблюдами.

Щодо пристрасей азербайджанців — то це чай! Ніякого культу кави, тільки чай. Різний — чорний і з добавками: чебрецем, гвоздиком, корицею, кизилом, різноманітними фруктами та ягодами. І обов'язково із самовару. Самовари всюди: вдома, у кафе, у місцях для відпочинку (в лісі чи на озері, у горах).

Тож вражень дуже багато. Звісно, що ми бачили тільки туристичну картинку, люди живуть, як і всюди, по-різному: хтось замощено, хтось середньо, хтось біднуватим, але загалом усі люди привітні, не агресивні, мовного бар'єру немає. Тому їхати туристам в Азербайджан можна й треба, там є на що подивитися й отримати позитивні враження й гарні емоції.

О.О. Маленко, проф.,

зав. каф. українознавства і лінгвістичної дидактики

Головний редактор
Ірина Бикова

Редактор Юлія Лебененко
Дизайн, верстка
Василь Березовський
Коректор Олена Карпенко

Газета зареєстрована в управлінні
з преси Харківської обласної
адміністрації. Свідоцтво
№ ХК-242 від 10.01.95

Засновник і видавець газети
ХНПУ ім. Г.С. Сковороди. 61168,
м. Харків, вул. Валентинівська, 2,
корп. А, кімн. 200. Т. 68-63-12

Рукописи та листи не рецензуються,
не повертаються. Думки
авторів можуть не збігатися
з думкою редакції.

Е-mail редакції:
uchitel_hnpu@ukr.net
Видається українською
та російською мовами

Надруковано в друкарні ТОВ «Ока
Оптіма» вул. Сім'ї Сосніних, буд. 3,
оф. 601, м. Київ, 03680.
Тираж 500 прим.